

#6254.

Nooruningas.

Noor kuningas

kolm pääwa nõia farjas.

Göbus wanaaegne jutt.

A. Mäseppa kuluga.

Nr. 4.

Tartus 1881.

Trükitud W. Just'i trükikojas.

Benjuri poolest lubatud. — Tallinnas, 16. Mail 1881.

ENSV TA
Kirjandusmuuseumi
Arhiivraamatukogu

39385

Ges-kõne.

Auustatud lugejad!

Meil on küll juba raamatuid, aga meil on ka lugejaid. Mina olen küll raamatu kaupmees, ja ka lugeja. Meil on häid ja halbu ja kõik saavad pruugitud. Siin soovin mina ka jälle ühe raamatukese omalt poolt. See jutustus ei ole küll mitte sündinud asi, siiski on ta ometegi nii armas ja lõbus, et teda meie wanemad suust suhu senni ajani on alles hoidnud. Kui siis näha saab, et seefinane raamatukene rahwa seas lahkelt vastuwõtmist on leidnud, saab ka teine niisugune Nr. 2 warsti järele wälja tulema, kus siis jällegi niisama meie wanematest päritud wara saab olema.

Raamatu wälja andja.

No 4.70

J. Kuikmann

Tariaja

anal ajal elas üks auuväärt, aga juba wana ja elatand kuningas. — Neg tuli kätte, ta pidi ka oma elupääwi lõpetama ja oma wanimate teed siit maailmast äraminema. Kui ta oma wiimast tundi arwas ligi olemat, kutsus ta oma poja, nimetas teda õnnistates oma auujärje pärijaks ja rääkis temaga wiimseid sõnu: „Sa oled ikka fenni ajani minu wastu ustaw ja sõna kuulelik olnud, mu poeg, mis mina ka sinust edespidi loodan, kui minu filmad on juba kinni läinuwad. Sa tead, et sul on kolm õde, kelle elu edasi toimetus ka sinu kätte jääb. Seepärast olen mina seda juba seaduseks teinud, et iga kofilane, kes kõige enne otsima tuleb, peab neid ka lohe saama; olgu see mees kes tema on, ehk mis sugusest seisusest.“ — Nõnda rääkis tema oma pojaga, pani filmad kinni ja lahkus ilmast ära.

Ei läinud palju aega, sääl tuliwad kolm kofilast korraga, igaüks ühe tütre jauks. Esimene ütles: „Ma tahan wanemat. Teine: mina keskniist. Kolmas: mina nooremat. Mehed oliwad ka kõik korralikud, nõnda et kuningal midagi ütlemist nende wastu ei olnud. Pulmad saiwad kõigile kolmele ühe korraga tehtud ja noor kuningas oli niisuguse õnneliku juhtu-

mise pärast väga rõõmus. Kui nüüd esimese pulma pääwa õhtu oli kätte jõudnud, pandi kõik kolm paari, igaüks paar ise kambrisse magama. Aga tõisel hommikul, kui neid kõiki rõõmsaste taheti magamast üles võtta ja õnne soovimisega teretada, ei leitud neist ühtegi omas kambris olema. Kõik olivad kadunud ja keegi ei teadnud, kuhu nemad olivad jäänud.

Kuningas kurvastas selle juhtumise üle väga ja finnitask wande sõnaga, et tema mitte enne järele ei jäta, kuni tema seda teada saab, kuhu nemad olivad jäänud ja kes neid oli aravinud. Ta küsis nõuu ühe ja teise käest, mis ta pidi tegema, et tema neid kätte võiks saada, aga kõigil oli hää nõuu kallid. Ta ei teadnud mitte, kus tema neid pidi otsima.

Ühel päeval läks tema kodust välja, et oma kurwa südamele milgi wiisil pisut jahutust võiks leida. Ta kõndis üksi päinis metsa äärt mööda edasi. Kui ta küllalt mõtlenud oli ja oma südame walu pärast mitte enam wait ei wõinud olla, hüidis ta sagedaste nii waljuste, et mets wastu kõlas, ja nõnda hüides lootis tema enneselle otsekui metsast abi saamat.

Kui ta nõnda mitu korda oli hüidnud, pidi tema ka warsti nägema, et tema hüidmine mitte ilma asjata ei olnud.

Korraga sammus wana hall mees metsast välja, ja jäi noore kuningaga ette seisma. Imestates mõötis kuningas wanakest pää laest jala tallani ja küsis: „Koh wanakene, kas sina oledgi see, kes minule kõige minu kurvastuse sees hääd nõuu tuleb andma?“

Wanakene kostis: „Kui sa seda usud, mis mina sulle räägin, siis võib ka sinul hää nõuu korraga käes olla; ei usu sina mitte, siis ära otfi ka hääd nõuu mitte säält, kus teda saada ei ole.“

Kuningas waatas weel kord wanakesele otja ja nägi et wanakene wanem oli, kui ükski surelik inimene võib olla. Ta ütles: „Ma usun sind, auus wanakene ja pean sinu sõnadest lugu.“ —

„Kui sa kodu lähed,“ ütles wanakene, „waata, sinu kuningliku lossi ees on suur lai kiwi, see on pea aegu maaga taja. Tõsta see kiwi serw ülesse, jääl nääd sa trepi. Mine säält alla. Sääl on tall, talli sees täkk, sõime külge kinni seutud. Waljad ja sadul on seinä pääl warna otjas. Pane waljad pähe, sadul selga ja walmista ennast sõidu tarwis. Nii pea kui sa oled selgas, teab täkk ifegi kus sinu õed on ja sõidab senna, kust sina neid kätte võid saada.“

Kuningas pidas wanakest nõdraks ja ei pannud sest suuremat tähelegi, mis wanamees kõneles.

Kui wanamees nägi, et kuningas tema sõnadest suurt lugu ei pidanud, ütles tema wäga tõsiselt: „Noormees! Ära pea mind mitte halbiks, tee nõnda kui ma sind olen õpetanud ja sa saad mind pärast weel tänama. Ma annan sulle ka ühe wile. Kui sul mingisugust häda juhtub, siis wilista sellega, aga hoia et sa mitte ilma hädata seda ei tee, siis võib sulle warsti õnnetust juhtuda.“

Kuningas tänas wanameest külmalts ja hafas kodu poole sammuma. Kaua mõtles tema weel selle asja üle edasi ja tagasi. Wiimaks ütles ta isieneses: „Olgu mis on. Ma olen tema sõna lubanud uskuda,

ma tahan seda ka täita. Sõna tahan ma pidada, aga petetud ma muidugi olen. — Lossi ees peab kiwi olema. Tühi jori. Lapsest saadik olen mina säääl elanud ja kaswanud, ma 'pole ühtegi kiwi näinud. Kuningliku lossi ees. — Ma ei tea mitte, kes säääl peaks kiwi pidama. Aga noh! Olgu pääle. Ma pean oma kuninglikku sõna, ma olen lubanud uskuda, mis wanafene mulle ette pani. See wile on mulle ka otjekui pandiks. Kui ma wilistan, siis peab ju wanafene ise ka säääl olema. — Tema peab ka oma sõna pidama."

Nõnda isienesega waieldes jõudis tema wiimaks kodu.

Kui ta kodu oli jõudnud ja asja järele waatama hafas, leidis tema kõik nõnda, kuida wanafene oli rääkinud. Ta tõstis kiwi ülesse, läks trepist alla, istus nimetud täkule selga ja kadus kui tuul maailma ruumidesse ära.

Kui ta juba mõned päamad edasi oli sõitnud, lõppes tema toidu kraam ära, mis tema pisut kaasa oli wõtnud; — ta tundis suurt nälga. Korraga nägi ta suure parwe kärpsid enese poole lendawad. Nuttu tõmbas ta oma laia mütsi peast, lõi neile wastu ja waata imet, müts oli kärpseid täis, mis ta näljaga koha suhu tahtis toppida ja ärasüia.

Säääl kuulis tema aga kärpse piriemise sees inimese häält, kes teda surma hädas haledaste palusiwad. „Kuustud kuningas! Jäta meid weel elusse, siis tahame sind häda ajal aidata ja kui tarwis ka oma elu sinu eest ohwerdada.

Ta kinkis neile elu ja sõitis edasi.

Pisut aja pärast tuli nõndasama parmude parm vastu. Ka neid püüdis tema oma laia mütsiga hää hulga kinni, et oma nälga ära kustutada, aga et ka nemad jälle väga haledaste palusivad, laskis noor kuningas neid lahti.

Ta sõitis edasi ja sai ühe jõe ääre. Kalda pääl nägi ta suure vähe, kes edasi tagasi roomas. Kui kuningas nälja pärast ka tema elu kallale tungis, hakkas wäht väga paluma, et kuningas temale elu jätaks ja lubas temale mõnesuguse häda sees abiks olla. Kuningas kuulis tema palwet ja ei teinud temale ühtegi paha.

Wiimaks jõudis ta ometegi ühte linna. Siin nägi tema, et linna rahwas väga lustilikud ja rõõmsad olivad. Igal pool kuuldi mängimist ja nähti, kui oleks kõigel rahwal korraga pulmad. Kõige selle juures ei kuulnud tema aga mitte ühte sõna räägitawat.

Ka tema küsimiste pääle ei wastatud mitte, waid näidati käega. Nõnda sõitis tema senna ja tänna, kuni wiimaks kuningliku lossi ette jõudis. Ta kargas täku seljast maha, sidus teda ühe wass samba külge kinni ja läks sisse. Kui ta mitmed tuad läbi oli käinud, kes kõik väga uhkete ehitud olivad, ei näinud tema sääl ühtegi inimest. Wiimaks astus tema ühte kambri, mis ka väga uhkete ehitud oli, aga oh jeda rõõmu! Korraga seisis tema õde tema filmade ees, kes sääl kambriis ühe akna all istus. Nad lange-siwad tõine tõise kaela ümber ja kaua aja igawuse ja kurwastuse järele rääkisiwad filma-pisarad esimeisi sõnu, mis keel rõõmu pärast mitte teha ei wõinud.

Rõõm oli väga suur, mis mõned minutid kestis, kuni feel hafas südame lugu awaldama.

„Meie rõõm ei ole aga mitte ilma kartujeta,“ ütles õde. „Minu mees on lindude kuningas. Ta ei ole kül praegu kodu, aga ta saab warsti tulema. Kui ta nüüd tuleb ja find fiit leiab, saab tema ennast hirmsaste wihastama ja omas tulises wihas sinu ärahukkama; sest äkitselt nägemine saab teda väga ülesse ärritama. Mine nüüd fenna kõrwalise kambri, et kui ta tuleb, mina temaga enne wõin rääkida.“

Niipea kui wend nimetud kambriksse oli saanud, lendas üks suur kull aknast fisses, wiskas ennast kolm ferd ülepeä ja korraga oli tema inimene, feda ka noor kuningas omas peidupaigas nägi ja äratundis, et see tema õe mees oli.

Ta oli oma naese wastu väga lahke. Lõuna söök toodi laua pääle ja suur lindude kuningas oma prouaga istusiwad lauda. Laua juures hafas kuninga proua meelitamise wiisil, oma wenda igatsjete skunningalle rääkima, et tema teda kül hää meelega näha tahaks ja kas kuningas ka sellega rahul oleks, kui tema wend teda üksförd waatama tuleks. Kuningas nähti sellega väga rahul olema. Proua rääkis edasi. „Aga kui minu wend praegu fiin juba oleks, mis sa saaksid fiis ütleva?“ „Ma rõõmustaksin eumast väga tema tulemise ühe, sest et ta ka meie pulma aeal tegi, mis tema wõis ja oma lahkest minu wastu väga ülesse näitas.“ „Armas abikaas,“ ütles proua. „Ma palun väga feda juhtumist mitte pahaks panna, mu wend ongi juba feia tulnud.“

„Kas tõsi?“ küsis kuningas imestades. „Kus ta on? Lase teda ruttu seia tulla.“

Korraga tuli noor kuningas omast kambrist wälja, mis pääle wägew lindude kuningas lauast ülestõusis, temale wastu läks ja teda suuandmisega terwitas.

„Istu minuga lauda, mu wend,“ ütles lindude kuningas. „Sul ei pea minu lossis midagi puuduma.“ — Nad istusiwad lauda, sõiwad ja jõiwad ja oliwad wäga rõõmsad. Aga aeg tuli kätte, et lindude kuningas pidi oma toimetuste pärast kodust wälja minema.

Ta jättis oma sugulase, tõise kuninga, palawas armastuses Jumalaga, ja ütles oma abikaasale, et tema ka oma wennale midagi kingitust pidi andma, mis temale selle pitka reisi pääle tarwis ja ka igaweseks mälestuseks pidi jääma.

Kui abikaasa kahtlane oli ja ühte ehk tõist ei teadnud anda, ütles kuningas ise wiimaks: „Anna see laudlina, see saab temale jäädawaks mälestuseks jääma. — Laudlina, mis lindude kuningas tõise kuningalle anda käs kis, oli aga niisugune, et kui teda lahti tehti, siis oliwad korraga kõik sugused söögid laua pääl, mis iialgi tarwis wõib olla. Kuninga proua andis oma wennale see lina ja nõnda lahkusiwad nemad rõõmsaste tõine tõisest.

Nüüd wõis noor kuningas auusaste sõita. Oli tee nii pikk kui ta oli, aga nälga ei olnud tal enam karta.

Ta istus jälle oma täkule selga ja sõitis edasi. Mõne päewa pärast jõudis tema ühte linna, mis aga weel palju ilusam ja uhkem oli kui see, kus tema

wanem õde ja õe mees elasivad. Linna keskpaigas nähti väga uhke kuninglik lojs. Et tema ise ka kuningas oli, julges ta kohe jälle tõise kuninga losfi juure sõita. Sää! oli hõbe post, kelle külge tema oma hobuse kinni sidus ja ise sisse astus. Aga misjugune rõõm teretas teda sää! Ta nägi oma keskmiist õde ühe laua juures istuma, kes teda ka rõõmuga tere-tades wasta wõttis.

Kui nad omas palawas armastuses tõine tõist teretanud oliwad, ütles õde temale: „Meie jällenägemise rõõm on küll väga kallid ja suur, aga ma kardan, et minu mees saab warsti tulema ja ennast väga wihastama, kui ta sind näab, sest tema on palju kurbem kui minu õe mees, lindude kuningas. Tema on neljajalgseite loomade kuningas, see on metsaliste kuningas. Kui ta tuleb, on ta väga wihane. Seepärast mine pisut kõrwale, nii kaua kui ma temaga räägin.

Niipea kui tema isäraliku kambri oli jaanud, nägi ta warsti suurt lõukoera tulema. Tema õde, metsaliste kuninga proua, tegi jo kaugele ukse lahti ja lõukoer astus sisse. Ta wiskas ennast kolm kord üle pea ja korraga oli tema ilus noor mees, keda meie kuningas omas kõrwalises kohas salajalt waadates warsti äratundis, et see tema õe mees oli.

Lõuna oli ka walmistud ja metsaliste kuningas istus oma prouaga lauda. Laua juures hakas proua oma mehega meelitamise kombel kõnelema, et tema oma wenda hää meelega näha tahaks, ja kas see ka mitte temale meele pärast ei oleks, kui tema wend ka kord siin oleks. Kuningas sai selle jutu üle väga rõõmsaks ja ütles: „Ma tahtsin teda ammugi näha,

aga et meie nii laugel oleme ja tema ehk saaks ka selle üle pahandama, et mina metsaliste kuningas olen, ei ole meie jällenägemine mitte wõimalik."

Kuninga proua ütles wäga rõõmsaste ja alandlikult oma mehele: „Ma tänan sind wäga, et sa minu wenna wastu nii lahke oled, ta on aga juba juhtumise kombel seia tulnud, ja ei tahtnud mitte ilma ette rääkimata sinu silma ette tulla.“

Suure rõõmuga kutsus proua oma wenda oma mehe pale ette, kes temale kohe wastu läks ja teda rõõmuga teretas.

Naad istusiwad kõik üheskoos lauda ja lõuna sai suure rõõmu ja toredusega ärapeetud. Nüüd tänas teda ka metsaliste kuningas, et tema nende pulmad nii auusaste oli ära pidanud, sest et tema sell korral oma salajalt aratulemise pärast teda mitte tänada ei wõinud.

Kui aeg kätte oli jõudnud, et proua wend, see wõeras kuningas, jälle reisi pääle pidi minema, ütles metsaliste kuningas oma abikaasale, et tema ka oma wennale midagi kingitust pidi kaasa andma. Kui tema proua midagi anda ei teadnud, ütles kuningas: „Anna see kulb muna, sellest wõib tema alati rõõmustust leida, kui meel mõnikord nuffer on.“

Muna oli aga niisugune: Kui teda lahti kruuwiti, siis tuliwad kaks kümme neli mängumeeft wälja ja mängiswad kõik sugused tükkid, mis aga iganes soowiti. Ükski ei ole enne ega pärast paremate mänginud.

Kõnda sõitis noor kuningas jälle teele, et ka oma nooremat õde kord näha saada.

Kui ta mõned päavad oma väga uhke täfuga maailma ruumis oli edasi sõitnud, jõudis ta viimaks jälle ühte linna, kelle sarnast tema enne veel ei olnud näinud. Warsti sõitis tema uhke kuningliku lossi ette, mis selgest kullast oli. Ta sidus oma täfu ühe kuld posti külge finni ja astus kuld trepi mööda ülesse. Sääl leidis ta oma nooremat õde lossis väga rõõmsaste ja uhkete edasi ja tagasi kõndivat.

Kui tema õde teda nägi, jooksis ta temale wasta ja langes armastuses oma wenna kaela ümber. Kuu ei wõinud nemad rõõmu pärast rääkida, sest et jüda väga liigutud oli.

Kui nemad tõine tõist olimad terwitanuwad ja mõned sõnad rääkinud ütles tema õde: „Oh! kui kallid on meie jälle-nägemine, aga kaugeks ei wõi see mitte jääda, waid sa pead kohe äraminema, sest minu mees ei salli seda mitte, kui keegi inimestest tema lossi pääle tuleb. Tema on krukudillide, wihase madude ja kõige usside kuningas. Nii kui need loomad kedagi inimest ei salli, ei salli ka tema ühtegi, muud kui mind, aga minu wastu on tema kül väga armuline. Ta saab aga warsti tulema, seepärast ära wiida üks minut aega, waid mine tema eest seia kambri warjule. Kui ta laua juures istub, kus ta ikka kõige parema tuju juures on, siis tahan ma temaga kõnelda, wõib olla, et tema ka finule, et sa minu wend oled, saab armu näitma; muidu ei tohi ükski tema filma ette tulla.

Sel filmapilgul, kui noor kuningas oma peidupaika oli saanud, nägi tema, kuidas hirmus krukudill suure tubinaga sisse tuli ja ennast niisama kui tõised,

kolme korra üle pea miskamisega inimeseks muutis, keda noor kuningas kohe äratundis.

Palawas armastuses teretas tema kohe oma abikaasat, sest ta oli mõned pääwad ära olnud.

Toitu pandi lauale ja roomajate kuningas astus oma prouaga lauda, aga proua wend ei tohtinud ennast mitte liigutada, waid pidi surma hirmuga wagusi seisma, kui ta selle pääle mõtles, misjuguise hirmsa krokudilli näu ja wammussfega see roomajate kuningas oli sisse tulnud.

Laua juures hafas proua omaft armastuseft rääkima, mis ka kuningalle väga armas oli. Kui kuningas väga rõõmus ja lahke oma abikaasa wastu oli, pani kuningas proua temale ühe palwe ette, et kuningas keda kuulda wõtaks.

Kuningas aga ütles: „Misjugune asi kül see peaks olema, mis fina mind palud ja mina mitte kuulda ei wõtaks? Kõik tahan ma kuulda, mis fina mind palud.“

Küid oli proual julgus käes, et tema oma wenna eespalwet kuningas ees wõis awaldada.

Ta ütles:

„Mu wend on tulnud kaugelt maalt ja on juhtumise kombel seia saanud. Ma palun, et sa teda wastu wõtaksid ja mitte jurnuks ei lööks.“

„Lase teda ruttu sisse tulla, et ma temaga üheskoos wõin lõunat süia,“ ütles roomajate kuningas rõõmsaste! „Ma olekfin teda ammugi juba näinud, aga see ei ole mitte wõimalik olnud.“

Selle pääle laskis proua oma wenda sisse tulla, keda kuningas suure rõõmuga wastu wõttis ja kohe

enesega lauda palus. Kõik sai pidulikult ja väga uhkete tehtud, et noor kuningas seda oma elamises veel mitte ei olnud näinud.

Roomajate kuningas tänas ka noort kuningat, et tema kord teda vaatama oli tulnud. Nõnda aeti jutt jutu pääle ja aeg läks mööda, et keegi seda tähele ei pannud. Wiimaks küsis noor kuningas oma õe mehe käest nõu, kuidas tema ühte kuninga tütar, kes elas Troolia kuningriigis ja säälsamas oma riigi pea linnas, võiks kätte saada. See riik ja linn oli kaugel lõuna pool maailma ruumides leida. Noore kuninga südames oli ka armastuse tuluke põlema süttinud, ja kelle külge see haigus on hakanud, see võib üsna mureta põdeda, ega see tõbi enam lahti ei lasse.

Nõnda oli ka meie noor kuningas. Ta oli sest tüdrukust väga palju kuulnud, et ta pidi kõige ilusam, rikkam ja parem inimene siin ilmas olema; ja et noor kuningas ise just tõine niisugune oli, pidi tema teda, maksu mis maksab, ometegi kätte saama.

Kui ta nõnda mõned lõbusad tunnid oma õe mehe juures oli mööda saatnud, hakkas ta ennast jälle reisi pääle walmistama. Ehk küll roomajate kuningas temale seda nõuu ära laitis, temast mõteldud tüdrukulle järele minna, sest et see üialgi võimalik ei olla, teda kätte saada, siiski jäi noor kuningas oma tahtmise juure ja ütles: „Julge meel on sagedaste enam kui pool võitu.“

Ka roomajate kuningas linkis temale midagi, ja see oli üks ankur. Kui see ankur lahti tehti, siis tulivad säält 25 kuni 50 meest wälja, kes walmis,

wahwad ja tugewad olivad kõik tegema, mis iialgi tarwis oli. Kui aga tarwis oli ankur kinni panna, pidi kolm korda tema wastu koputatama ja mehed läksiwad kõik sisse ja ankur pandi kinni.

Nõnda jättis ta oma õe ja õemehe Sumalaga ja läks teele.

Tal oli kõiki küll, mis tee pääl tarwis oli. Sööki ja jooki. Lusti ja rõõmu, mis mängumehed pidiwad muretsema. Ka abi ei puudunud häda ajal mitte, sest ankrus seisis ju 50 meest alati walmis. Üks mure waewas teda siiski weel. Selle riigi piiri pääl, kus selle kuninga tütar elas, oli hirmus suur tule meri, kellest ükski üle ei wõinud saada.

Ta oli mõned pääwad edasi sõitnud ja kui ta weel ei mõtelnudgi, oli juba see nimetud tule meri ta ees. Hirmsaste ehmatas tema ära, kui ta seda koledat lugu nägi. Aga armastus ei lasknud teda mitte kaua kohmetanud olla, waid wõitis tema kurwastust rõõmuks; oma mõtete sees waimus nägi ta ennast juba pruudi kaendlas olema, kellega ta pidi igawest ühendud saama. Nõnda sammis tema edasi, sest et tule meri weel mitte koguni jalge cēs, waid mõni peeni-koorma kaugel oli. Korraga tõstis ta oma filmi ülesse ja nägi suurt wihma ja rahe pilwe tulema. Ta sõitis ühe metsa salga juure ja läks kuuse alla warjule.

Kui ta sääl wagusi seisis ja waatas kudas ras- ked wihma tibad ja rahe terad maha langesiwad, kuulis ta kuuse otsas linnu poegade piiksumist. Silmi ülesse tõstes nägi tema kuuse otsas suurt linnu pesa, kus sees pojad külma wihma pärast häält tegiwad.

Kutuste ronis ta puu otsa vaatama, ja nägi et see ühe kulli pesa oli, ja ilma sulgedeta pojad külma käes wärisefiwad.

Noore kuninga jüda läts halasti linnu poegade pärast haledaks. Ta mõtles senna ja tänna, kudas tema neid katta wõiks; päälegi nägi ta ka, et nemad näljased oliwad ja oma suusid lahti ajasiwad, kui tema neid oli vaatamas.

Puu otsast maha ronides tuli tal ometegi hea nõu meele, ja see oli see: Ta tappis oma hobuse ära, kellega tema nii õnnelikult oli sõitnud, söötis lihaga linnu poegi ja kattis neid hobuse nahaga, et külm wihm neile mitte pääle ei pidanud sadama.

Kui ta seda kõik oli toimetanud, nägi tema suurt kulli lendama. See tuli kohe pesa juure, kiskus hobuse naha, mis pesa pääle oli laotud, löhki ja oleks oma tulises wihas seda ärasöönud, kes tema pesa juures oli käinud. Pojad aga hakasiwad ema paluma, et seda üks mees armastusest ja halesustest nende wasta olla teinud. Ta olla oma kalli looma äratapnud ja neid näljas toitnud ja külmas katnud, ja et mees ise ka praegu puu all seista.

Selle pääle oli kulli wiha häätegude läbi wõidetud. Ta astus, tänuga noore mehe ette ja ütles: „Mis pean ma sulle hääd tegema, et sa minu pojad, keda rahe oleks surnuks peksnud, nii halastates oled kaitstud, sest et mul endal mitte wõimalik ei olnud ennemalt tulla.“

Noor kuningas kostis: „Kui ma seda wäärt olen, et sa mulle tahad hääd teha, siis anna omalt poolt hääd nõu, kudas wõin mina sest tule merest üle saada.“

Ma tahan Troolia kuninga tütart eneselle, seepärast olen mina seda pitka reisi ette võtnud, aga nüüd on minu wiimne nõu otsas."

"See on küll väga waewaline tee, siiski tahan mina sind jenna wiia," ütles kull. "Istu mulle selga, wõta siwa juurikatest kinni, ja läheme, aga tagasi ei tohi ja mitte waadata, muidu tuleb õnnetus."

Mees istus temale selga ja nüüd olivad nemad pea kõrgel pilwede all ja läksiwad hirmsa tuhinaga edasi. Kord oli kuningas allapoole, ka pisut tahapoole waadanud, sääl kukkus tema kübar peast maha.

— „Kübar kukkus!“ kisendas kuningas. Silmapilgul laskis kull ennast alla wanda ja ütles: „Seitse penikoormat oleme kõrgel, aga enne kui kübar maha kukub, peame teda kätte saama, sest meie oleme otse tule-mere kohal.

Tuli oli ka üsna ligi, kui kull kübaralle järele sai. Ta krapsas teda kinni ja kõrwetas pisut oma tiimu, mis aga suuremat wiga ei teinud. Silmapilk tõstis ta ennast jälle ülesse ja läksiwad edasi.

Mõne minuti pärast olivad nemad üle mere tõisel pool. Kuningas tänas kulli tema hääteu eest, jättsiwad tõine teist Jumalaga ja kull lendas tagasi.

Kuningas ruttas aga kohe Trooli pea-linna ja kuninga lossi. Ta andis kuninga tütrele teada, et tema temaga jutule tahab saada. Ta sai ette lastud ja kuninga tütar, kui tema meie kuninga juttu oli kuulnud, ei pannud sest tähelegi ja laskis teda kohe wangi panna. Sääl olivad aga juba mitmed, kes nii kui temagi kosja olivad tulnud ja ei olnud mitte kõlwanud. Sest kuninga tütreaga ei mõistnud

keegi tema tahtmise järele kõnelda, ja pidivad oma eeskutuste eest wangi pandud saama.

Wangi elu oli väga wilets. Wett ja leiba pidivad nemad sööma, ja nõnda oma igawaid pääwi edasi ajama.

Kui nüüd tema ka senna lütkati, kus juba mitu töist wett ja leiba pidivad sööma, wötis tema oma laudlina wälja, laotas lahti ja nüüd oli kõikidelle, kes säääl aga olivad, süia ja juua küllalt.

Korraga tuleb wangide hoidja ja ehmatab, kui ta nääb, et wangidel uhkeste kaetud laud ees on, ja sööwad. — „Astu ka ligi,“ ütles kuningas. „Ega sinugi juu sarwest ei ole.“

Wangide hoidja, kes ka päälegi omast kohast uhke oli, — käristas jalgu wastu maad tampides: „Mis temp see on? Kus teie koera nahad olete seda saanud. Kes on Teile luba annud salajalt toitu sisse wedada laske?“ Ta jookkis laua juure ja hakas toitu ära kraamima, aga sel filmapilgul olivad kõik wangid tema kallal ja parkisiwad teda mehe moodi. Wiimaks päässis tema nende käest suure waluga ja pani plagamata. Nüüd saatis ta oma poisid, et need pidivad minema ja wangide eest toitu ära tooma. Need aga saiwad seda sama ja tänasiwad oma jalgu, kes neid wangide rusikate wõimuse alt olivad arapäästnud.

Wangi hoidja läks kohe selle waluga selle maa kuniinga tütre juure ja kaebas, mis temaga oli sündinud.

Ta ütles: „See wang, mis Teie auulik printsessin eila senna saatsite, on kõik hulluks ajanud. Temal on kõik uhked söögid ja joogid ees, mida ükski

ei tea kust tema neid on saanud. Aga kui ma seda nägin, ja nende käest ärawõtta tahtsin, sest et seda keegi wang teha ei tohi, jooksiwad kõik wangid, kes tema laua ümber istusiwad, minule juure ja wõmmisiwad mind rufikatega, mis hirmus, nii et ma aga waewalt nende käest pääsesin. Ma saatsin omad poisid, seda asja toimetama, need saiwad sedasama. Nüüd ei tohi meist keegi jenna minna ja nad elawad nagu nad ise tahawad.

Printsesin andis ühe kirja, kus sees ta ähwardas: „Kes wangi hoidja sõna ei kuule, saawad kohe tõisel pääwal wõllasse ülesse tõmmatud, ja et teie seda käsku ei ole kuulnud ja wangi hoidjalle awalikult olete wasta hakanud, ei anta teile enam kui üks tund järele mõtlemise aega, siis saawad teie lehad kõie otsas kõlkuma.

Seda kirja pidi wangi hoidja nende kätte äraandma.

Ra see, kes seda kirja läks wiima, sai hää opmani mautäie.

Noor kuningas tõiste wangide seas oli kõige suurem kurjategija, ta pidi ka kõige enne ülesse poodama.

Nüüd oli wägew mees ometegi limpus. Ta mõtles jenna ja tänna. Mõtlemise aega ei olnud ka mitte enam kui üks tund. Kõik, mis sündima pidi, pidi ruttu sündima.

Korraga tuli temale meele, et tema taskus selle wanamehe wile oli, kes temale kõik hääd nõuu oli annud, kui ta kord murelikult metsa ääres oli kõndinud. Ra oli wanamees temale ütelnud: „Igakord,

kui sulle abi tarwis on, siis wilista aga, ja mina saan sääl olema.

Ta wilistas, ja waata, korraga oli hall wanamees sääl.

„Mis sul tarwis on, mu poeg?“ küsis wanaisa kuninga käest.

„Mind tahetakse ühe tunni sees ülesse puua,“ oli kuninga wastus. „Küid anna hääd nõuu, sest pääsemist ei ole mul mitte enam.“

„Pole wiga pojake,“ ütles wanaisa. „Kül mina muretfin sinu eest.“

Seljal filmapilgul oli ta nende filmast kadunud. Mõne minuti pärast oli tema aga jälle tagasi ja meie kuninga sarnane kuju seljas, keda ta ukse kõrwa seisma pani.

„Waata pojake,“ ütles wanamees. „See, siin ukse kõrwas, saab täna sinu eest wõllas kõlkuma. Kui nad sind wõtma tulewad, löö ennast toiste selja taga ja nemad ei saa sind mitte nägema.“ Ta ise kadus, et keegi ei näinud, kuhu.

Nõnda sündis ka.

Warsti oliwad kohtu teendrid sääl. Kui nad ukse lahti tegiwad, nägiwad nad seda kuju ukse kõrwal seisma. Sidusiwad tema käed ja jalad kinni, wedasiwad teda ilma armuta hukkamise platsi pääle, ja tõmmasiwad wõlla.

Kuningas tegi aga oma laudlina lahti, hakasiwad jälle sööma ja jooma ja oliwad rõõmsad.

Kui wangi hoidja nende tralli oli kulnud, tuli tema neid waatama ja nägi ehmatates, et kuningas, kes sai ülesse poodub, praegust jälle rõõmsaste oma

lana juures istus. Ja jookkis nõlla juure vaatama ja leidis sääl ühe kuju rippuma. Sellepääle läks ta kõhe printsessi juure ja andis teada kõik mis oli sündinud.

Ta ütles, see wang olla suur nõid, kellest mitte wägivaldselt jagu ei saada. Ta olla kõikide nähes ülesse poodud ja ometegi elada tema praegu jälle, nagu ennegi. Barem nõu ei awitada, kui see, et see laudlina, mis temal on, ära saaks ostetud; sest nagu tema kulnud, olla temal laudlina sees, kelle päält tema sõõb, see wõimus.

Printsessin wõttis wangi hoidja juttu kuulda ja lubas selle laudlina tema käest äraosta. Ta tuli warsti senna ja tahtis wangiga juttu ajada. Wangid oliwad väga rõõmsad, et nemad jälle kord kuningas tütreaga saaksiwad juttu ajada.

Miipea kui tema sisse oli astunud, palus meie noor kuningas, kes küll wang oli, teda enese juure lauda. Printsessin ei tahtnud küll seda palwet täita, sest ta arwas jeda endale suureks häbiks, kui tema wangiga ühes lauas peaks sõõma. Aga tuatüdruku palwe järele, ja et meie kuningas muidu mitte midagi ei kõnelnud, pidi tema jeda wiimaks tegema ja istus temaga üheskoos lauda.

Printsessin hakkas temaga kõhe kaupa tegema, kuda tema wangi laudlina wõiks äraosta ja küsis, mis hinna eest wang teda äramüüb?

„Kui Teie,“ ütles kuningas, „oma ihu mulle põlwist saadik näitade, annan ma oma lina Teile ilma, et ma ühte kopikut nõuan.“

„Wuih! See on häbemata nõudmine. See ei tohi sündida.“ — „Jah! minu laudlina ei ole mitte odavam,“ ütles kuningas.

Tua-tüdruf hakas aga kuninga tüdart meelitama, et see ei olla jo suur asi, mis wang nõuda, aga ta saada ometegi oma wägewa wangi üle wõimust.

Printsessin täitis wangi tahtmist ja wang andis laudlina ära.

Kõik tõised wangid hakaswad selle pääle nutma, sest nüüd oli nende kaunis põli korraga kadunud.

Kui nüüd kõik wangid kurwad oliwad, kisesidasiwad ja leinasiwad, wõttis kuningas oma kuld muna, kruuwis seda lahti, ja waata imet! 24 mängumeesst tuliwad säält wälja ja hakaswad mängima.

Di wemmake! kudas siis meestel korraga uus elu sisse tuli. Igaüks kargas oma wiisi. Mõni jalgade, mõni käte pääl, nii et ime oli näha.

Kui wangihoidja mängimist ja tantsimist kuulis, läks ta jookstes waatama, mis sääl on. Aga niipea kui ta uksest sisse sai ja neid keelata tahtis, ei jõudnud ta oma jalgu ka enam pidada, waid kargas ühes, las' Madis wõtta, kuni ta puru wäsinud oli. Wiimaks oli wangi hoidja jõud otsas. Ta wiskas ennast pittkali maha, siples weel jalge ja kätega ja kises: „Laske pill mürada!“ Wangikoja uksest oliwad lahti ja wangihoidja ei saanud selle pääle enam sugugi mõtelda.

Kui kõik nõnda edasi möllasiwad, läks meie kuningas printsessini juure ja ütles: „Tulge ja waadake auus printsessin. Teie joodik wangi hoidja on meie wangikojas pittkali maas, uksest on kõik lahti ja mina

pean Teie wangid hoidma. Laske teda ometegi meie jalust ärafasida."

Printsessin ehmatas väga, kui ta nägi et kõik wõtmed selle käes olivad, kes ise wang pidi olema. Ta laskis filmapilk asja järel kuulata, ja sai kuulda, et lugu kõik nõnda olnud, kuidas ülemal juba on nimetud. — Kuningas ise läks aga oma wõtme kimbuga tagasi wangihoonesse ja hoidis kõik asjad korras.

Kui nüüd printsessin seda lugu kuulda sai, ei olnud tal ühtegi teist nõu, kui et seda muna selle wangi käest äraosta. Ta läks senna ja hakkas temaga kaupa tegema. Kui ta oli küsinud, kui palju see muna maksab, ütles wang: „Ta ei maksa mitte enam ega vähem, kui et kõrgeste auustud preili oma ihu jalust kuni rinnadeni mulle näitab.

„Häbi Teile!“ ütles kuninga tütar. „Kuidas julgete Teie niisugust nõudmist minu ette panna?“

„Ja, auustud preili,“ ütles kuningas, kes wangis oli. „Vähem ei müi mina oma küld muna mitte.“

Agas mis teha? Muna pidi ometegi äraostetud saama, muidu oleks wangikojas asi hulluks läinud. Printsessin pidi wiimaks ometegi wangi nõudmist täitma, kui ta tahtis seda kallist muna eneselle pärida. Kõik sündis ka nõnda.

Shtu tuli kätte ja kõik wangid ja ka kuninga tütar heitsiwad rahuga magama. Agas misjulgune ehmatatus täitis kuninga tüdart hommikul, kui ta ülesärkas. Wana wangikoja asemelle oli kolm korda suurem ja uhkem loss ehitud, kui kuninga tütre loss. Agas wangimaja oli kõige wangidega säält kadunud ja

ühe mere saare pääle ärawiidud. Ta laskis järele kuulata, kes seda kõik teinud oli ja kuulis, et kõik olla sellesama wangi töö, kes enne juba oma laudlina ja kuld munaga nii mitmesugust nalja oli teinud.

Ta läks senna uude lossi, ja leidis, et seesama wang, kellega tema juba faks korda kaupa oli teinud, sääl üsna uhkeste elas. Kui ta teada tahtis, mil wiisil ta seda kõik oli teinud, sai tema ka kulda, et wangil ühe ankru sees niisugused töömehed warjul seista, kes ühe tunni sees kõik linna wõiwad ümber muuta.

Müid hakkas tema meie noort kuningat paluma, et tema seda asja jälle ümber muudaks, ja tema wangid temale kätte annaks.

Muidugi teada, sulatab noore neiu pehme sõna mehe südant nii, et kui ta muidu nagu kivi oleks, ometegi neiu armsa sõnade läbi, kui pees, saab äratatud ja pehmeks tehtud. — Kuningas kuulis seda palwet, ja tõisel ööl oli kõik jälle wana moodi ümber muudetud, kus kuningas tõiste wangidega wangikojas istus.

Printsessin wõttis jälle nõuks seda ankrut tema käest äraosta. Ta läks wangikotta ja tahtis kolmat korda kaupa teha. Kuningas oli ka warsti walmis seda kaupa tegema, aga mitte raha eest, waid kui kuninga tütar tema juures üks öö magaks, lubas tema seda ankrut äraanda.

Kuninga tütar ehmatas selle nõudmise juures koguni ja ähwardas esite omas wihas teda kohe laske ärahufata. Aga meie kuningas wastas: „Sina tead juba auus printsessin, et ükski Sinu teendritest minu

teendrite vastu ei jõua. Seeфинane wangikoda, nagu Sina oled näinud, ei peaks mind iialgi mitte finni, aga et mina ise ka kuningas olen, tahan ma seäduft täita ja siin wangis istuda."

Need sõnad oliwad mõnusad ja kuninga tütar pidi järele andma, kui tema seda imetegewat ankrut tahtis eneselle saada.

Shtu tuli kätte ja printsessin heitis noore mehega magama. Aga selle öö sees oli armastus nii suureks kaswanud, et tema hommikul seda noort meest mitte enam ära laske ei wõinud. Ta wõttis teda omaks meheks vastu ja nende elu oli wäga õnnelik. —

Kuninga lossis oli üks kambur, kelle üks pitserriga finni oli pandud, ja kuninga proua oli kõwaste äräkeelnud, et kuningas seda uft iialgi ei pea lahti tegema, kui ta teda mitte kautada ei taha. Kuningas pidas ka oma noore proua sõna ja nõnda läkfiwad mõned ajad mööda.

Ühel ilusal pääwal läks noor kuningas oma prouaga merde suprema. Tema proua armastas palju enam supelda kui tema. Kuningas oli juba walmis, aga proua ei tulnud weel mitte wee seest wälja. Ta ootas ja aeg läks igawaks. Sääal ütles kuningas oma prouale: „Ma hakan ees minema, sest mul on külm, külap sina oma teendritega järele tuled. Proua andis temale luba minna, aga ütles weel: „Kui sa kodu lähed, hoia et ja wähest jenna kambri ei hakka tungima, mis pitserriga finni on pandud.“

Kuningas läks ja mõtles: „Mis lugu see ometegi peaks olema, et mina sinna kambri sisse ei tohi minna. Ma tahan ometegi õnne katsuda.“

Ta läks kodu, murdis pitseri katki ja tegi kambri ukse lahti. Kambri sees nägi tema wana halli pääga kindralit istuwat, kes temale auupaiklikult wastu tuli ja teda teretas. Siis wöttis see kindral säält ühed ahelad, andis neid kuninga kätte ja ütles: „Katsu, kas sa jõuad neid katki tõmmata.“ Kuningas tõmmas, ja tõmmas neid katki. Wanamees wöttis tõised, andis neid jälle kuninga kätte ja kuningas tõmmas neid ka katki. Nüüd wöttis wanamees kolmandad ja andis neid ka kuninga kätte, aga kuningas ei jõudnud neid mitte katki tõmmata. Siis wöttis wana kindral neid kuninga käest tagasi, tõmmas neid ise katki, läks uksest wälja ja kadus igaweste kuningas filmist ära.

Kuningas jäi seda lugu inimestes waatama, läks kambrist wälja ja ootas prouat kodu, aga see ei tulnud ühtegi.

Kui ta nõnda mõned tunnid oli oodanud ja nägi et prouat ei tulnud, sai ta väga kurwaks, et tema oma abikaasa sõna ei olnud kuulnud ja nüüd, nagu ülemal juba nimetud, selle läbi oma prouat oli kautanud.

Ta wöttis nõuks ja läks oma abikaasat taga otsima.

Mitmesuguse waewa pääle, mit tema tee pääl oli näinud, leidis tema ometegi oma prouat selle wana kindrali lossis, keda tema omas lossis säält kambri oli näinud. Ribeda filma-weega tuli proua temale wastu ja see esimene sõna, mis proua oma mehele ütles, oli see, et arapääsemine siit wangikojast koguni wõimata olla. Kindral ise ei olla kül mitte praegu kodu, aga tema kae alt ei saada ükski arapõgeneda.

Et küll tema proua kõne teda nii kurwaks tegi, siiski wõttis tema põgenemise nõu ja nemad läksiwad minema.

Kui wana kindral kodu tuli, kes seda prouat oli ärawarastanud ja omaks prouaks wõtnud, haukus selle losfi kirju koer juba wärawa pääl temale wastu, et proua olla ärawiidud. „Kui kaua on seda aega, kui nemad läksiwad?“ küsis wanamees koera käest. „Weerand aastat,“ wastas koer wanamehele. „Siis ei ole wiga,“ ütles wanamees, „ma saan neid weel kätte.“

Ta istus oma täkule selga, ajas neile järele, sai neid kätte, tõmmas prouat oma mehe kõrwalt täku selga, sõitis tagasi kodu poole, ja kuningas jäi tee pääle üksi järele wahtima.

Mis nüüd teha? —

Kuningas kompis aga jälle linna poole tagasi, sest nii kergeste ei tahtnud ta omaft prouaft mitte lahkuda. Unneks ei olnud wana kindralit mitte kodu, kui ta prouale linna järele oli saanud. Kende hirm ja südame walu oli küll suur, aga mis wõis senna parata? Põgenema pidiwad nemad jälle, kui proua igaweste temast lahutud ei pidanud jääma. Silmapilk pidiwad nemad seda tegema, sest muidu wõis wana kindral neile jo õue wärawa pääl wastu tulla.

Nad läksiwad teele ja ruttasiwad nii palju kui wõimalik, et wõisiwad pääseda, aga see ei läinud ka seekord neile mitte korda. Proua sai jälle nagu ennegi tagasi toodud. Kuningas aga ei jätnud mitte järele, waid pidi, ehk küll kurwa südamega ja teekäimisest wäsinud, uut reisi ette wõtma ja weerand aasta teekonna tagasi kompima. Unnelikult jõudis tema ka

seekord jälle linna, ruttas kohe wana kindrali lossi ja leidis oma abikaast sääl kurwalt istuma.

Wanamees ei olnud ka seekord mitte kodu ja nemad wõtsiwad kolmat korda põgenemise teekonda ette.

Rõik sündis nagu kahel esimesel korral.

Kui wana kindral kodu tuli ja koer temale kõik, mis kodu oli sündinud ärajutustas, sai kindral täis tulist wiha, istus oma täkule selga ja ajas tuule kiirufel neile järele. Warsti sai tema neid kätte, sest et nemad jala rändades mitte kaugelle ei wõinud saada. Nii pea kui tema neile järele sai, ütles tema:

„Kas korda olen ma sinuga kannatanud, aga kolmas kord enam mitte. Kas sa ei mäleta, kui sa pitseri lahti murdsid ja minu kambri astusid? — Kahed ahelad oled sina katki tõmmanud, aga kolmandad ei jõudnud sina mitte katki tõmmata, waid mina, see pärast on wõit minu käes ja sina pead surema.“

Silmapilgul, sääljamas kohas, raius tema noort kuningat mõõgaga neljaks tükkiks katki, wiskas tükid üle teekraawi metsja, wõttis prouat enese juure täkule selga ja sõitis kodu.

Ühel pääwal läksiwad jelle äratapetu kuinga kolm õe meest kõndima, ja leidsiwad oma sugulase äratapetud ja tükkiks raiutud tee ääres maas olewad. Nad paniwad tükid kokku. Wanema õe mees jäi juure wahtima, et metsalised teda ei puuduks, keskmine ja noorem läksiwad rohtu otsima.

Kui nad tagasi tuliwad ja keskmine wend oma rohu tema liha tükkide pääle walas, kasusiwad nemad silma nähes kokku. Nooremal wennal oli elu rohi ja nii pea kui see oma rohu pääle walas, tõusis ku-

ningas elusse. Ta kõneles oma elu lugu oma õemeestele ära ja need andsiwad nõu, et kui tema veel neljat korda senna läheb, kõige esite seda järele kuulata, kust see kindral niisuguse täku on saanud? Ja kui tema seda teada mõiks saada, et siis ka eneste ärapõgenemise tarwis ühte niisugust mõiks muretseada.

Nõu sai peetud ja kuningas hakkas neljat korda oma prouale järele minema.

Kõik teekäimine läks wana wiiji ja kuningas leidis oma prouat jälle üksi murelikult kodu istumast. Nad pidasiwad nõu ja proua wõttis seda enese hoole alla, wana kindrali käest järele nõuda, kust ühte niisugust tätku mõis saada, kui temal oli. Kuningas ise pidi nii kaua ühes kõrwalises paigas elama, et wana kindral teda mitte näha ei saaks. — Nõu oli peetud ja kuningas läks nii kaugeks ära oma peidu paita elama. Wana kindral tuli ka kodu ja proua hakkas teda igapäaw paluma: kust tema oma kalli hobuse olla saanud?

Mitu korda oli wana kindral oma prouat petnud ja ütelnud jäält ehk jäält olla tema oma täku saanud, aga kui proua nende mitme korra petmise pärast wäga kurwaks oli saanud ja kindrali silma ees kibedaste nutma hakkas, sai kindrali süda haledaks ja wiimaks hakkas tema ometegi seda lugu äraseletama.

Ta ütles: „Siit minna, paar penikoormat hommi ku poole, elab kõige suurem nõid. Temal oli kaks-teistkümmend tütar, keda tema kord mõne iseäralise pahanduste pärast, mära hobusteks ümber muutis. Neil igauhel on olnud üks poeg ja need on wirgad loomad. Kõige noorema tütre poeg olla kõige wirgem

ja kõnem, aga mina ei saanud teda mitte eneselle, sest ma ei tunnud teda ära. Hind ei ole kül mitte kallis, aga maksab ometegi mehe elu. — Kolm pääwa peab neid warsu karjamaa pääl hoidma, mis aga muidu mitte kui nõiduse wäel wõib äratoimetada. Kui kolm pääwa neid warsu jõuad ärahoida, saad ühe, misjuga ja aga tahad, palgaks, kui ei jõua, leiad ise eneselle surma."

Proua tänas wanameest väga südamest, et ta temale tõtt oli rääkinud ja andis seda ka warsti oma mehele teada, kust ja kuidas neid hobusid wõib kätte saada.

Kui kuningas kuulda sai, mis tema abikaasa temale oli rääkinud, ei kartnud tema seda tööd ega waewa mitte, waid läks kohe nõia wanamoori juure, ühte hobust äraostma.

Nõia wanamoori õue wärawa pääl oli aga kiri suurte tähtega üleslöödud, kus nenda lugeda oli:

"Jgaüks, kes kolm pääwa minu hobuse karja tahab hoida, saab palgaks, ühe noore täku, mis tema isi nende seast wõib wälja walitseda. Kes aga seda tööd enese pääle wõtab ja mitte ära teha ei jõua, sellele on wõllas minu õue pääl ammugi ülesse seatud."

Kuningas jäi õue wärawa juure seisma, luges neid sõnu, nikutas kord õlasid, ja ütles iseeneses: „Saagu mis saab,“ ja läks sisse.

Sisse astudes nägi ta ees tuas ühe naesterahwa, keda ta mõistlikult teretas ja küsis: „Kas majapere-naesega wõib kofku saada?“

„Bõib küll kofku saada,“ ütles naene. Selle pääle ütles tema weel edasi:

„Et mind keegi ei ole teretanud, ei ole mina ka kellelegi midagi kõnelnud, aga et Teie, auus noormees, mind olete teretanud, tahan mina Teile ka head nõu anda. Urge andke ennast mitte selle kurja kiusatuse sisse. Kui Teie tahate seda tööd teha, siis tahan mina Teile weel mõnda head nõu anda. Siin on küll juba tuhanded käinuwad, aga enam kui üks ainus mees, üks wana kindral kes wäga suur nõid oli, on ühe täku ärawiinud. Tõised on kõik meie õue pääl wõlla küljes oma elu jätnud!“ Selle pääle läks tema ja andis nõiale teada, et üks noormees tahab temaga kofku saada.

Sedamaid tuli ka see kõige kuulsam nõid üle maailma, ette tuppa. Ta kandis wäga uhked riided, aga ta nägu oli kole näha, ja ta silmad põlesiwad were janust, kui ta selle noore mehe pääle waatas.

„Kas sa oled lugenud, mis minu õue wärawa pääle on ülesse kirjutud, ja kas sa oled selle kaubaga rahul?“ küsis nõid noore mehe käest toredaste.

„Jah, ma olen lugenud ja ma olen selle kaubaga rahul,“ wastas noormees julgeste.

„Sooh,“ ütles nõid kuningalle. „Mine siis heida magama ja hommikul ole walmis.“

Nende sõnade juures läks nõid ise talli juure oma hobusid tallitama.

Maeterahwas aga ütles nooremehel: „Mine salajast talli seina taha, et sa kuulda saad, mis ta ho-

bustega kõneleb. Tule aga enne tagasi, kui tema isi tuleb, et ta siud ei näe. Siis saad sa õhtusööki ja wõid ennaft hommise wasta wälja puhata. Pane ka seda tähele, misjuguft hobust ta kõige rohkem õpetab, sest see on kõige wirgem, kõwem ja kawalam."

Noormees tegi nõnda ja kuulis kuda nõid hobusid õpetas.

"Kui teie hommiku wärawast wälja lähete, siis igauks omale poole ja ei pruugi teda jugu nähagi, ei ka kodu tulla enne kui kolmanda pääwa õhtul. Waata kuda teie siis ennaft röömustate, kui kodu tulate ja mees juba wõllas kõlgub."

Üks nende seas oli iseäranis all pool talli nurkas, keda tema wäga ettemaatlik käskis olla ja ütles: "Sinu kätte annan mina ka tõiste juhutamise, et sa kõid ilufaste korda jäädad, mis tarwis."

Neid wiimfid sõnu kuuldes rutas noormees jälle enne tua juure, kui wanamoor isi.

Tõisel hommikul, kui hobused wärawast wälja lasti ja noormees neid hoidma pidi, lipaswad warsjad igauks isi poole. Noormes jookkis ja jookkis, aga ei saanud kellegile järgi. Kõid kaduswad tema silmist ära ja tema jäi üksi päinis kurwalt karjamaa päale kõndima.

Mis nüüd teha? Ta mõtles senna ja tänna, hää nõu oli kallis. Wilistamise läbi wanameest kutsuda, arwas ta weel wara olema. Wõib olla, et juurem häda weel ees ootab. Korraga tuli temale uus mõte:

„Peaksid mind kärpsed, kellele mina elu kinkisin, awitama ja neid kõiki kodu ajama.“

Kärpsed olivad jeda kuulnud, ja warsti nägi ta hobuse karja, kui pittse nooled kodu poole plagawat. Noormees rõõmjaste järele. Üks nendest lipas weel korra wälja ja ei tahtnud talli seisma jääda, aga sellsamal filmapilgul pidi ta tulise waluga, kärpsed nagu linnu-pere ümber, tagasi jooksuma.

Nõiamoor, kui ta jeda oli kuulda saanud, et noormees hobused kodu ajas, tuli tuast wälja, wiha täis kui sitikas, läks talli ja nipeldas hobuse loomakeifi õige mehe moodi, aga kõik ei aitanud midagi, noormees oli wõitnud ja hobused seisiwad tallis.

Tõine pääw oli lugu niisama. Kui kuningas kül kõik pääw hobused filmaga ei olnud näinud, palus ta õhtu ees parmuõid, kes teda ka üksford olivad awitada lubanud, ja sündis ka nõnda. Hobused tuliwad kui linnu pojad ja parmu pere ümber. Nõia wanamoor suure malgaga wärawa pääl wastas, aga ei aita ühtegi, hobused lõikawad ühe waluga sisse, — ja kõhe talli. Kül nõid jääl neid jälle malgutab, aga noormees oli wõitnud.

Nüüd tuli kätte kolmas pääw.

Hommikul, kui hobused wälja lasti, ahwardas wanamoor neid wäga kõwaste taguda, kui weel peaksiwad kodu jooksuma.

Noormees nägi ära, et hobused, kes wäga palju wemmeldada olivad saanuwad, olivad ijefestkes kõwaste ette wõtnud, kas-parem surra, aga mitte enam

kodu jooksta. Ta hulkus kõik pääw metsja mööda üksi päinis, sest hobused ei olnud tema muudugi enam hommikust saadik näinud. Shtu ees palus tema, et parmud ja kärpsed kokku heidaksivad ja nõnda ühelt nõult hobused kodu ajaksivad, sest muudu peab tema kohe oma elu kautama.

Shtu oli ligi ja nõia wanamoor oli juba ammuugi pitka wemlaga wärawa pääl, et hobused mitte kodu ei pääseks.

Korraga pidi tema nägema, et hobuse kari nagu pääsufesed tuhat nelja kodu poole lõhkusivad. Wanamoor planis neile wemlaga wastu filmi, aga ei aidanud üksti asi, waluga pidivad nemad kodu jooksuma, olgu ees mis jääb on.

Üks nende seast fargas weel õue wärawa päält tagasi ja jooksis, — jääb ligidal olema jõkke. Aga see suur wäht, kellele kuningas üksford oli armu näitnud, hakas kohe kubemesse kinni ja kisendas tõiste wähidelle: „Meheed, wennad, tulge ligi! Kui tema jõkke jääb, siis peab minu kõige kallim sõber surema.“

Di kullakene! kuidas siis rätsepap sõtta rutaksivad, ja igaüks oma käärid külge panivad, nõnda et hobune filmapilk jõest wälja pühkis, kus parmud ja kärpsed teda jälle uuesti wastu wõtsivad ja suure waluga kodu saatsivad. — Wana suur wäht ise rippus kuni õue wärawani hobuse küljes, keda ka kuningas pea jälle tagasi jõkke wiis, et temal ühtegi kahju ei wõinud sündida.

Juba wanamoor oli kodu tõiſi läbi rookimas, kui wiimane ka kodu jõudis, kes muidugi oma jau ka tubliste kätte sai.

Kolm pääwa oli mööda, kuningas oli mõitnud.

Tõine hommiku tulli nõid nooremehe juure ja ütles: „Sa oled auufaste teeninud, ja pead ka oma palga saama. Tule talli juure ja võta, missugust ja iſi arwad.“

Raesterahwas aga, kes sääl oli, ütles uueste: „Ara waata ilu pääle, waid võta see, keda ja kuulſid kõige enam noomitawat. Ta on kül piſut weiksem kui tõiſed, aga ometegi kõige wirgem ja kõwem.“

Kuningas tegi ka nõnda.

Nõid pakkus temale ühte ja tõiſt, aga ta ei mõtnud muud kui seda, keda see naene oli käskinud, ehk ta kül lahjem oli kui tõiſed. Muidugi oli tema ka kõige noorem ja weiksem. Kuningas ei mõinud mitte esite temale selga istuda, waid pidi teda weel süles kandma. — Ta ei hoolinud aga sest midagi ja kandis warſa talliſt wälja. Wanamoor ei tahtnud kül mitte seda warſa anda, aga ei mõinud midagi parata.

Ta jättis wana nõida Jumalaga, tuli wärawast wälja ja wedas warſa oma taga.

„Wilets on kül, kinas sest weel asja saab?“ Mõtles kuningas iseeneses. — Siiski trööstis ta ennast ja ütles: „Aga kui ta kaſwab, saab ta kõige parem.“

Wars kaſwis ka filma nähes.

Kui ta paar pääwa nõnda oli käinud, oli wars juba üsne tubli, aga selga istuda oli ta weel nõrk.

Sääl hakkas wars paluma, et mees teda weel kolmeks pääwaks ema juure tagasi laseks jooksta ja kui ta säält tuleb, wõib ta teda täieste kanda, et rute-malt wõiks edasi saada.

Kuningas jäi nüid ise tee pääle jalgu puhkama ja lubas warja kodu minna, aga et ta kolmandal pääwal jälle tagasi peab olema. Wars lubas seda. Nüid ootas kuningas kolm pääwa ära, ei tulnud kedagi. Ta mõtles: Nüid olen ma jälle petetud. Pidi jo tagasi nõia maja juure minema, aga jäi weel ootama. Kolm pääwa läkšiwad weel mööda, ja wars tuli. Ta ütles, et kolme pääwaga tema weel täit rammu ei olla saanud ja sellepärawst weel kolm pääwa juure olla wõtnud. Nüid olla temal täielik rammu ja wõida sõita.

Oh rõõmu! mis nüid kuninga süda tundis, kui ta oma uue hobusega, nii kui pääsufese tiiwade pääl edasi lennas.

Mõne minutiga oli tema oma proua juures. Kutuste wõtis ta teda enese juure hobuse selga ja tahtšiwad sõita. Sääl tuli parajaste wana kindral kodu ja nägi neid juba sõitwat. Ta kargas ka oma täkule selga ja ajas neile järele.

Kui ta üsna ligi oli, ütles kuningas oma hobusele. Ta tuleb, ta tuleb! Meie peame põgenema."

Hobune aga ütles: „Ei ole wiga. Ma ei põgene mitte, waid ma tahan nendega wõidelda."

Kui nad nõnda rääkšiwad, oli wana kindral wi-haga järele saanud. Ta püüdis kuninga pead mõõ-

gaga maha lüüa, aga noor hobune kuningas all lõi temale üksford jalaga ja nõnda oli kindral ja tema hobune korraka puruks löödud ja kadunud.

Nüüd oli meie noore kuningas maendlane otjas.

Ta sõitis oma abikaasaga igaühe oma õemehe juure ja nemad rõõmustasivad ennast, et kõik oli hästi läinud, mis tema oli ette võtnud. Kui õemehed oliwad äraaadatud, sõitis noor kuningas oma noore abikaasaga omale maale tagasi, ja nemad elasivad kõik oma elupääwad väga õnnelikult.

Kes seda ei usu, see mingi ja küsige nende eneste käest järele. — Aga nende laste lugu tahan mina edespidi veel jutustada kui soovitakse.

Need raamatud
mis raamatukaupmehe

J. Mäseppa kuluga
 trükitud,

ja alati tema käest Tartus saada võib,
üksikult kui hulgamüüsi:

1. Igapäevane Viiruki Altar, kus on: Homiku ja õhtu, sööma-, ristimise-, pulma-, haiguse-, surma- ja furnu puusärki panemise palwed, kõned ja laulu salmid. Hind 20 Kop.
2. Öune andja linnukene. Hind 15 kop.
3. Isamaa laulik. Pilt Gestrachwa elust. H. 15 k.
4. Noor kuningas kolm pääwa nõia karjas.
5. Kolm juttu. 1) Karwane Iwan põrgus ja päka pitkune wanamees, 2) Vägamees rätja karu ja 3) Talupoeg Sants ja nõiutu Indu kuninga tüttar.
6. Kolm juttu. 2) Hans kolm aastat põrgus, 2) Mõisa pärisori sai kuningaks ja 3) Judas sepa naisest estmene ahw sai.

Kõid. 16. II. 1928.

